

Mühendislik Fakültesi

Kimya Mühendisliği Bölümü

KMB256-Polimere Giriş

Dr. Öğr. Üyesi, İsa DEĞİRMENCI

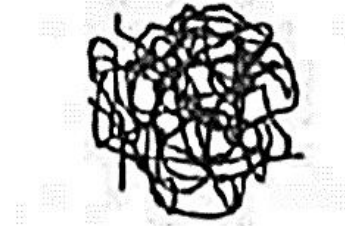
Polimerlerin Termal Özelliklerine Göre Sınıflandırma

KMB256-Polimere Giriş

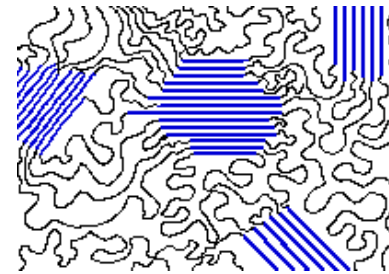
Hafta-4

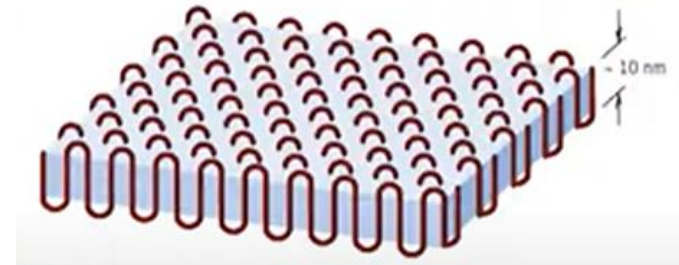
Amorf Polimer

Yarı-Kristal Polimer

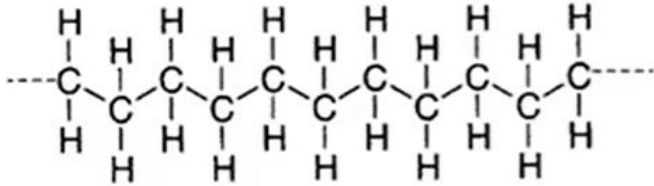
Kristal Polimer

Petrol kaynaklı olan parafin farklı türlerde olabilmektedir.

Gaz

4 karbon
gaz

Sıvı

5-6 karbon
Sıvı

6-9 düşük viskoziteli sıvı

9-16 orta viskoziteli sıvı

Katı

16-25 mumsu davranış
çok yüksek vizkozite

25-50 arası karbonlu parafinler ise
mumdur

Polimerizasyon derecesi artan polimerlerinde erime ve camsı geçiş (T_g) değerleri değişim gösterir.

Tablo 1-1. Alkan/Polietilen serisinin özellikleri (1).

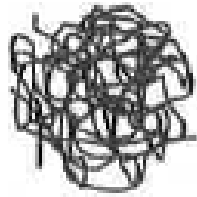
Zincir içerisindeki karbon sayısı	Malzemenin durum ve özellikleri	Uygulamaları
1-4	Basitçe bir gaz	Piştirme için depolanmış gaz
5-11	Basitçe bir sıvı	Benzin
9-16	Orta viskoziteli sıvı	Gazyağı
16-25	Yüksek viskoziteli sıvı	Yağ ve gres
25-50	Kristal katı	Parafin mumlar
50-1000	Yarı kristalli katı	Süt karton yapıştırıcıları ve kaplamalar
1000-5000	Sert plastik katı	Polietilen şişeler ve kaplar
3-6x10⁵	Elyaf	Cerrahi eldiven, kurşun geçirmez yelek

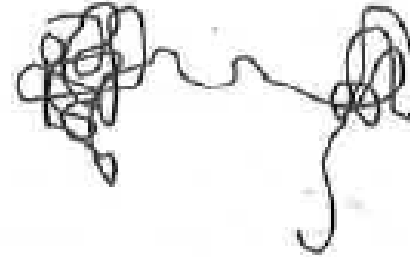
Polimer zincirlerinin alabileceği bazı konformasyonlar.

---

tam uzamış
(çubuk)

tam büzülmüş
(yumak)

ara konformasyonlara örnekler
(rastgele bükülmüş)

Tam uzamış,

İki ucundan çekilerek
gerilmiş bir zincir parçası

Tam büzülmüş

Avuç içine sıkıştırılarak
yumak hale getirilmiş ip
parçası

Ara konformasyonlar

Polimerlerin, diğer iki
konformasyonda bulunma
ihtimali düşüktür.

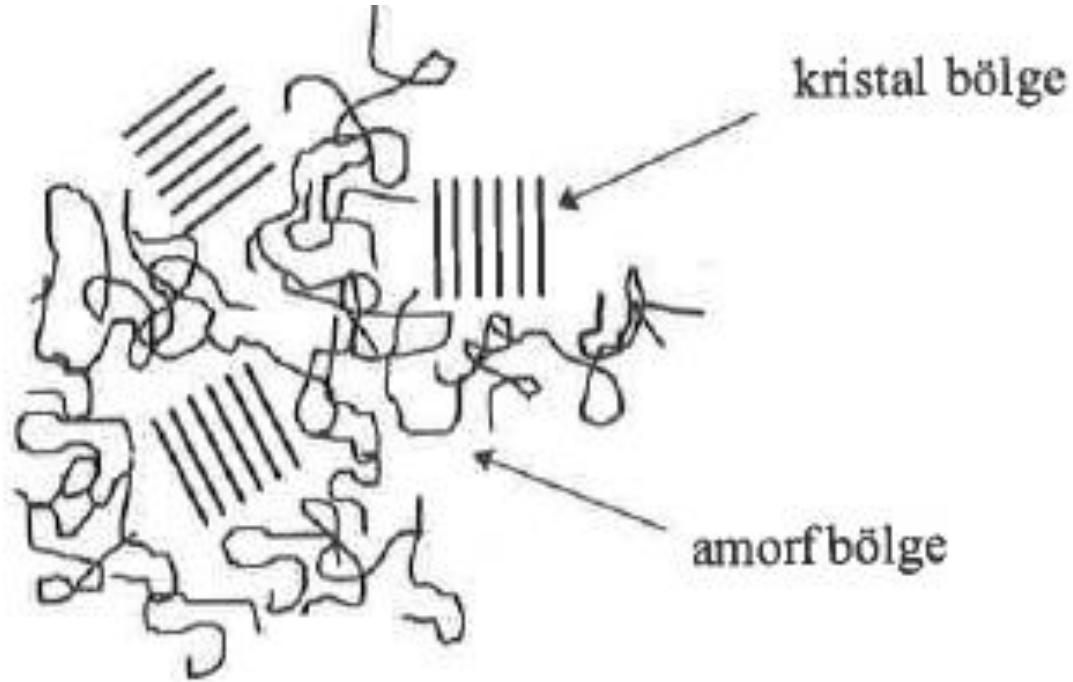
Genelde ara
konformasyonlarda
bulunur.

Konformasyon, bir molekülün atomları arasındaki bağlar etrafında dönme hareketleriyle alabileceği bağ kopması olmadan her türlü geometrik düzenlenmeyi kapsar

Polimerler **çözelti, eriyik** gibi koşullara göre bağlar etrafındaki dönmelerle değişik konformasyonlara döner.

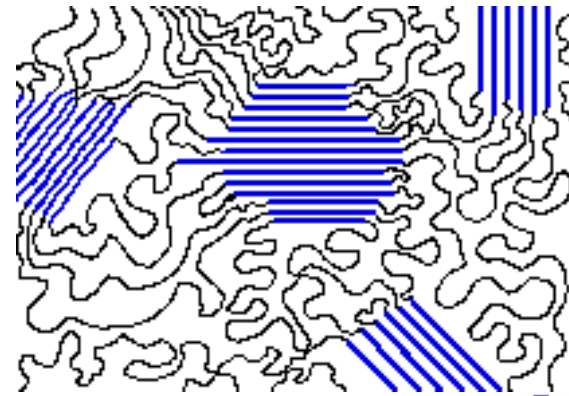
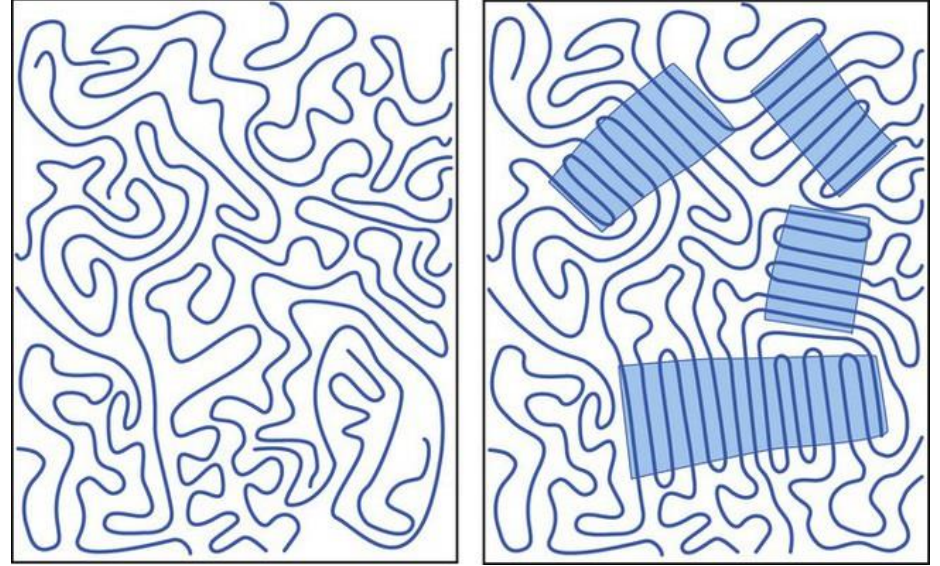
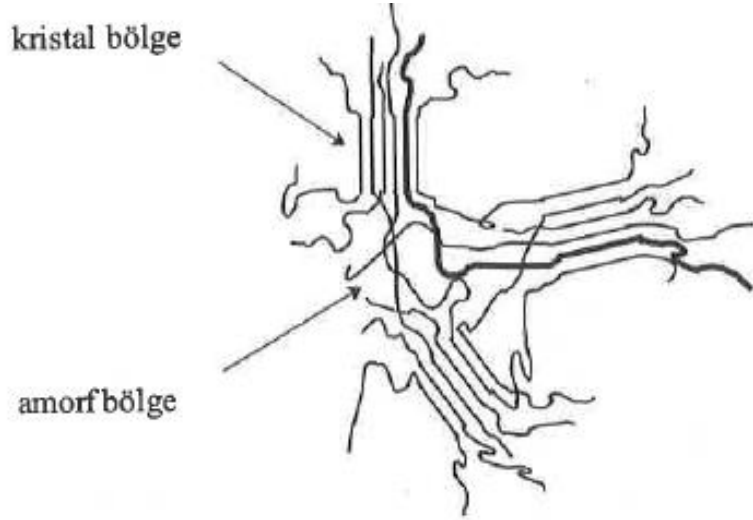

Yarı-kristal bir polimer yapısı için ilk öne sürülen iki fazlı misel modeli.

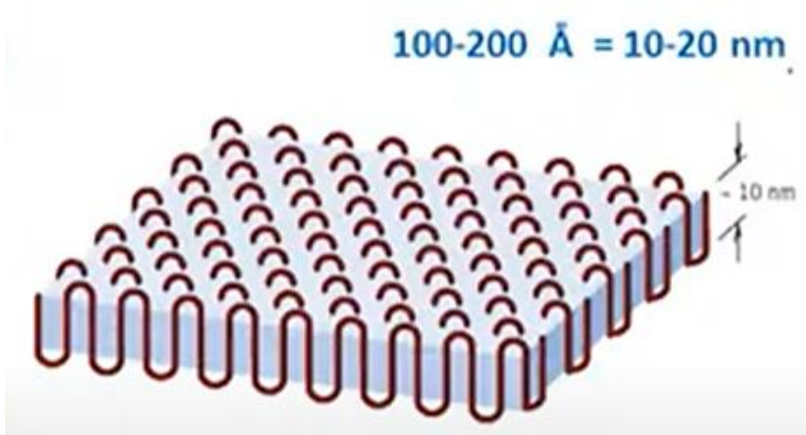

Yarı-kristal bir polimer yapısı için öne sürülen «Saçaklı misel» modeli (1930).

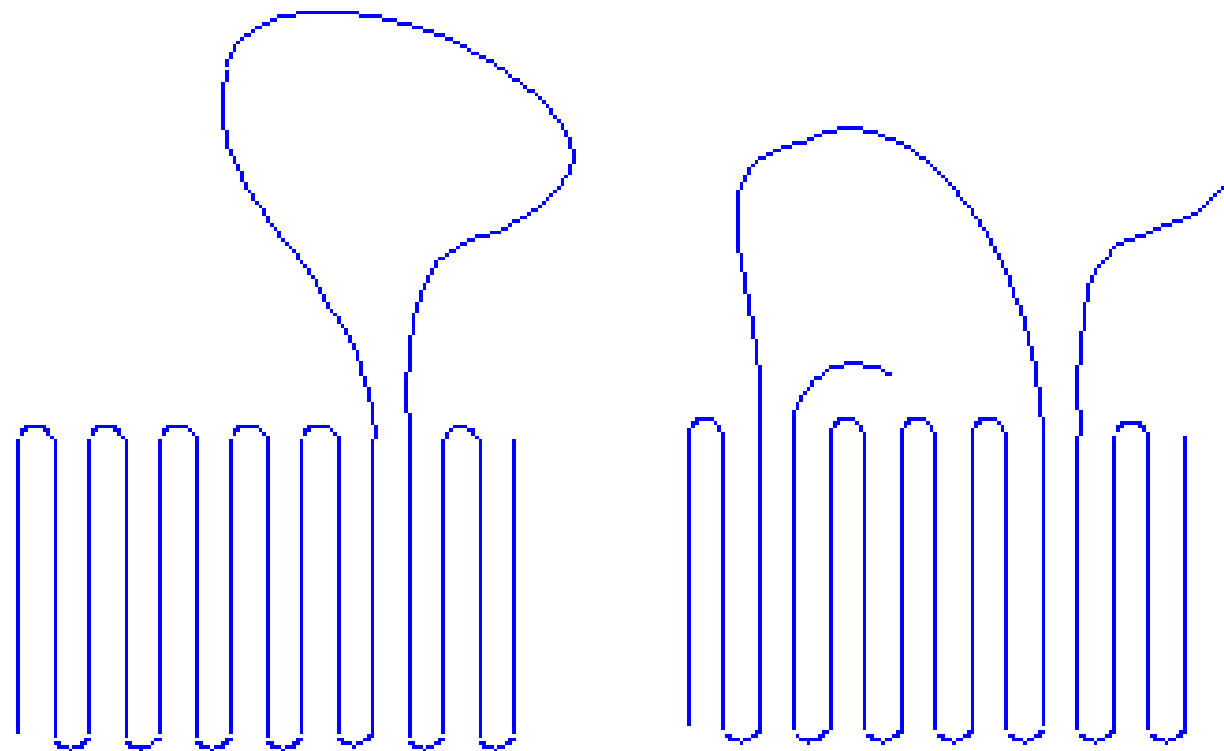
Katlanmış zincir modeli (1957)

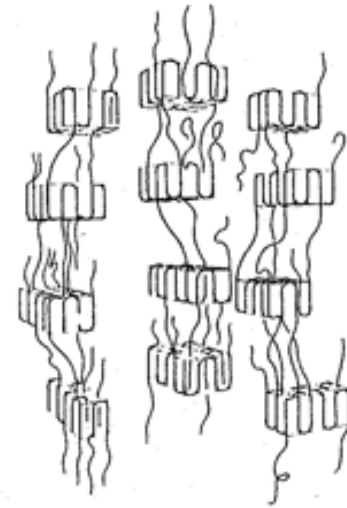
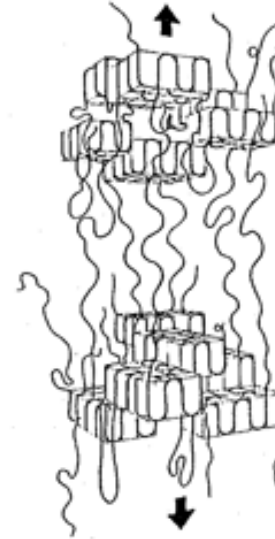
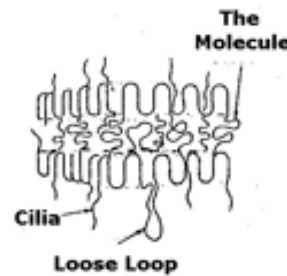
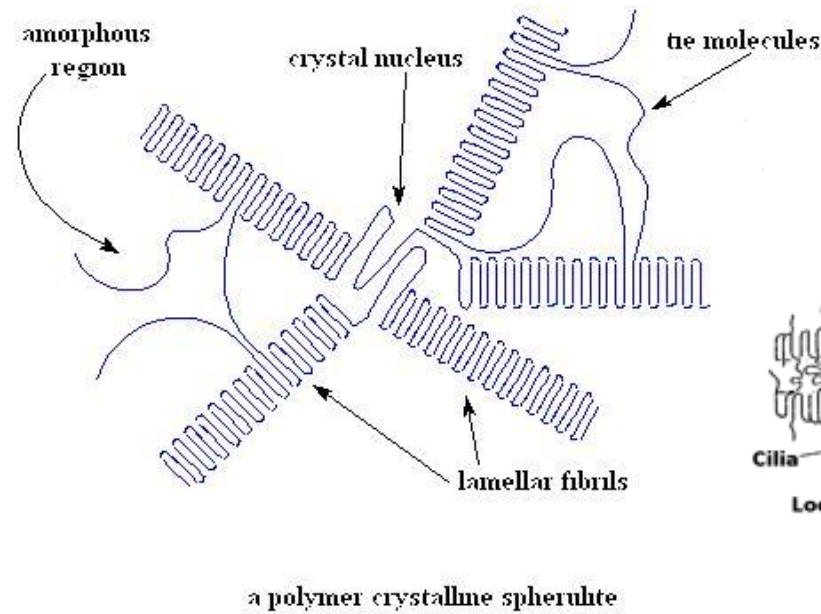
PE lamel yapısı

Seyreltik Polietilen çözeltisinde PE'in kristallendirilmesiyle elde edildi (1957).

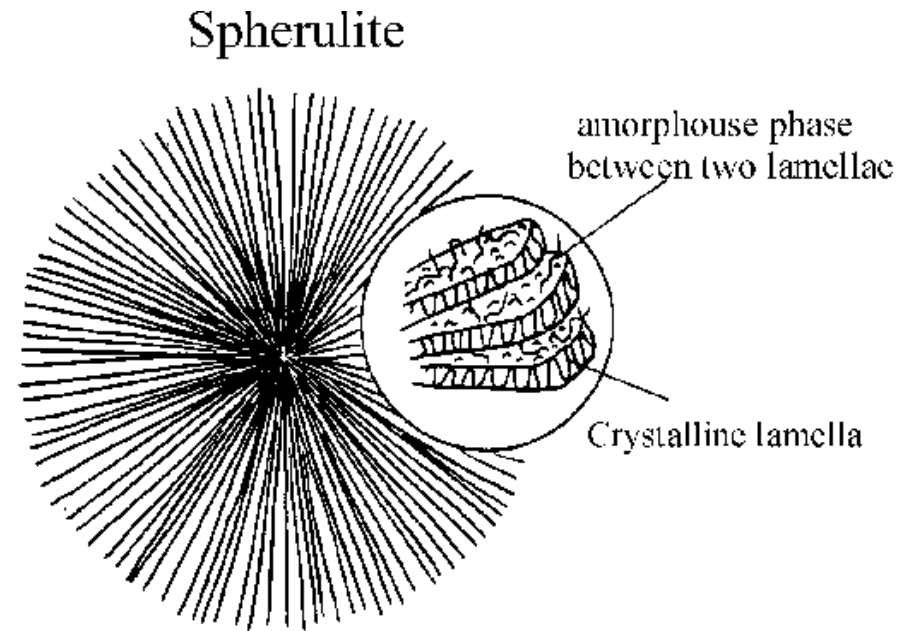
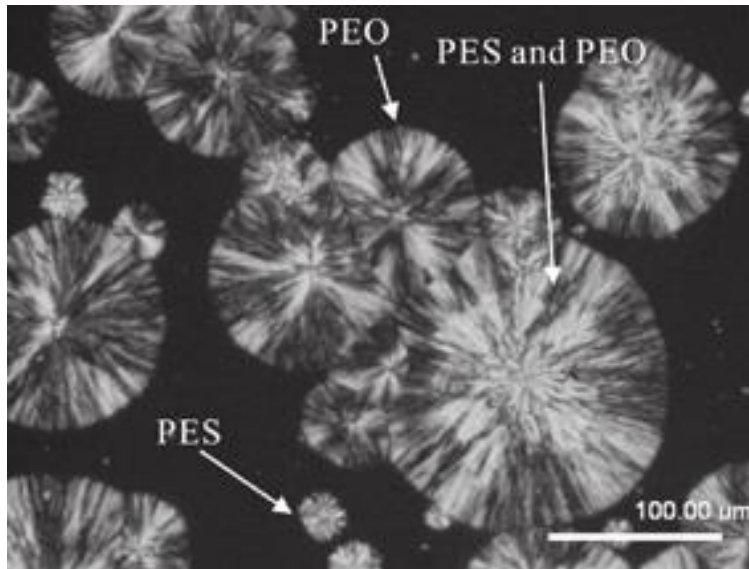
Polimer zincirleri yanyana istiflenerek lamelleri oluştururlar.

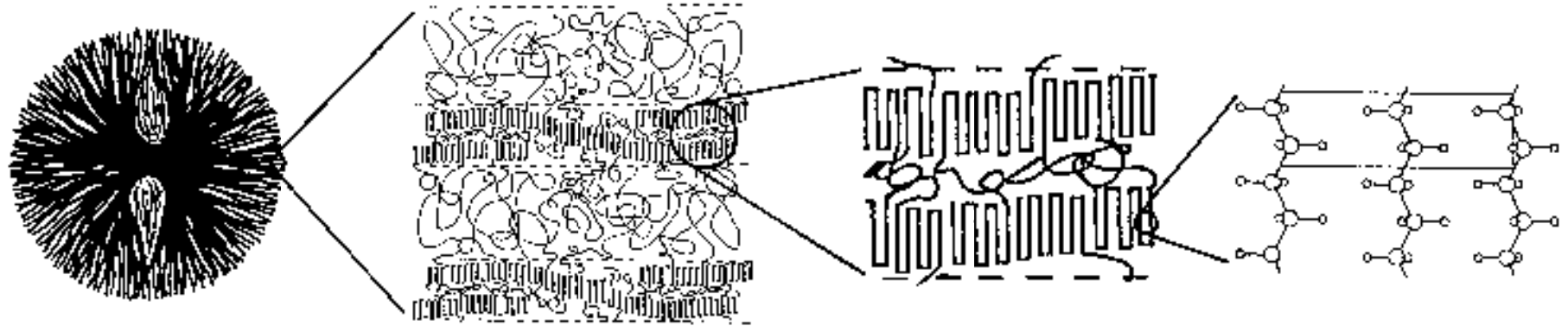
These lamellae have chains that go out for awhile, then come back in. On the left, the chain re-enters the lamellae right next to where it left. On the right our outgoing chain comes back in some distance away from where it left. Both are possible. These two pictures both show what is called the *switchboard model* of a polymer crystalline lamella.

Lameller bisiklet tekeri telleri şeklinde büyür ve sferulit adı verilen kristal yapısını oluşturular.

PEO: Poli (etilen oksit), PES: Poli(etilen süksinat)

$O(10\mu\text{m})$
SALS,
POM

$O(10\text{-}100\text{nm})$
SAXS

$O(10\text{nm})$
SAXS

$O(0.1\text{-}1\text{nm})$
WAXS

Yarı-Kristalin Yapının polimere kattığı özellikler

- Termal Özellikleri
- Mekanik Özellikleri
- Kimyasal özellikleri
- Optik özellikleri

Polimerler ekseriyetle %10-30 oranında kristal bölgelere sahip olabilirler.

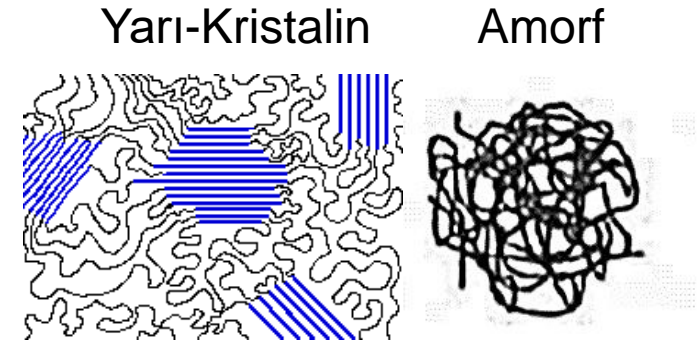
%90-100 oranında kristal polimerler de elde etmek mümkündür.

Yarı Kristalin ve Amorf Polimer Kıyaslaması

Yarı Kristalin polimer

- Kimyasallara ve çözücüye karşı direnç daha yüksek
- Isıya karşı direnci daha iyi
- Daha sert (mukavemetli)
- Daha opak (kristal bölgeler ışığı saçara)

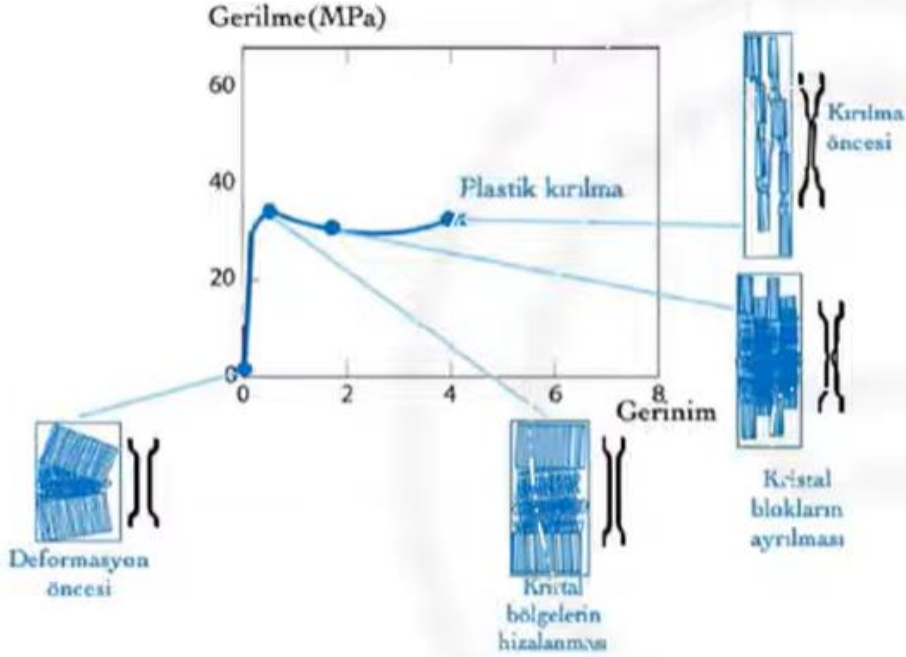

Yarı-kristal (kristalin) polimer elde etme yöntemleri

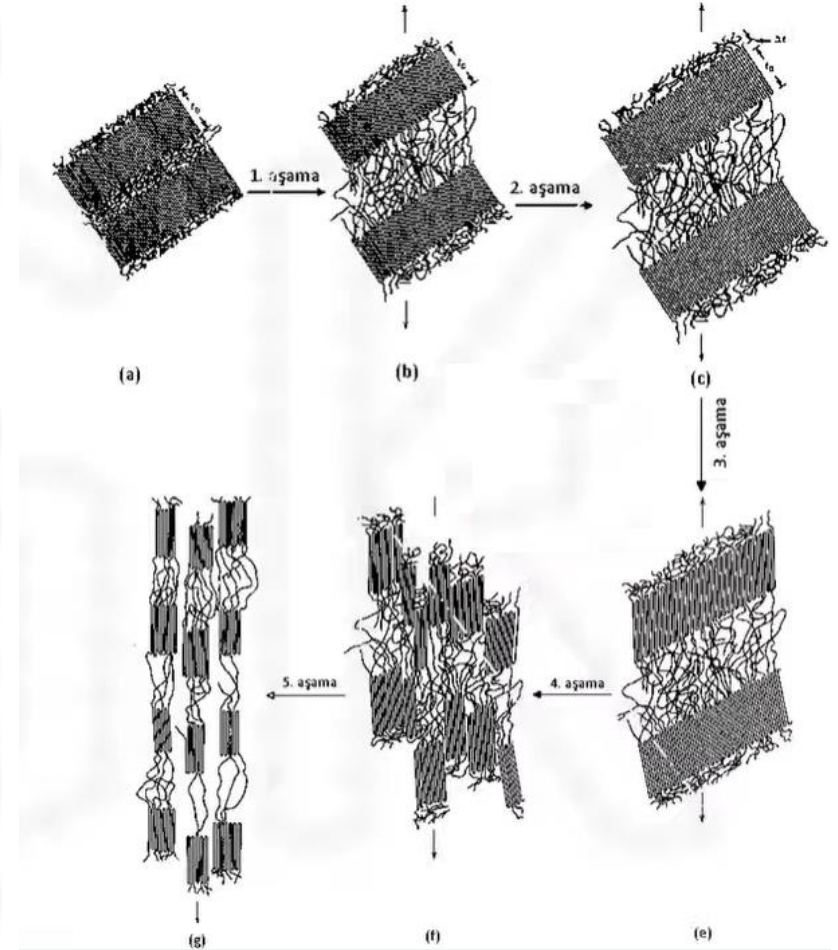
- Seyreltik çözeltiden çöktürme
- Eriyik polimeri yavaş soğutma
- Germe ile.

Lif germe-çekme

Polimerin esneme durumunda **kristalin bölgeler** tıpkı **çapraz bağlanma** gibi mekanik dayanımı sağlarken, **amorf bölgeler** ise uzamayı sağlayan kısımları teşkil edecektir.

Amorf ve Yarı Kristal Poimerlere Örnekler

Amorf

Polistiren

Poliizopüren

Polimetilmetakrilat

Kristalin

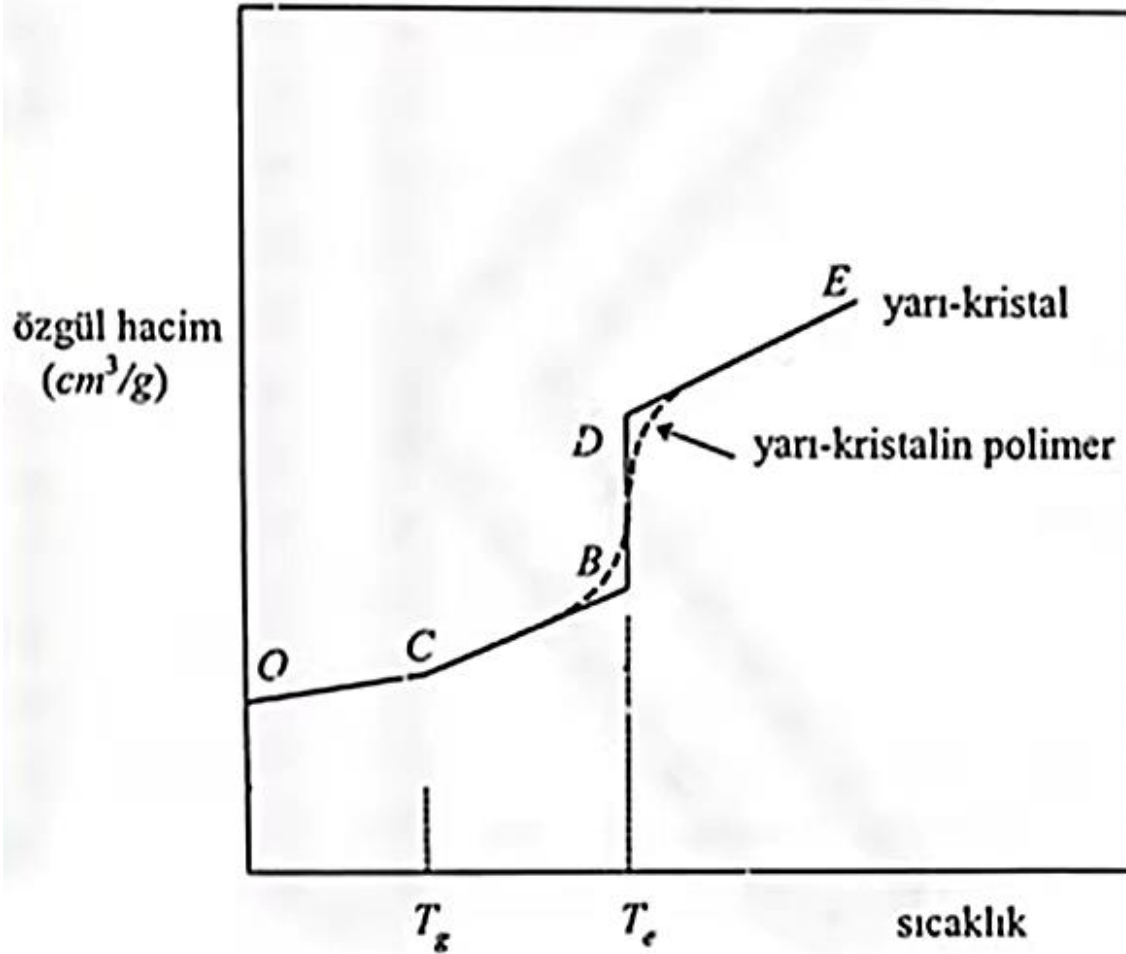
Nylon-6,6

Polietilen

Kevlar, Nomex

Yarı-kristal polimer için Özgöl hacim – Sıcaklık İlişkisi

Polimerlerin Isıl Davranışları

